

1. Planowanie przestrzenne

Zmiany ustrojowe a szczególnie nowe reguły gry w przestrzeni stały się impulsem do zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Krakowa uchwalonego w 1988 r.

Zgodnie z § 2 Uchwały XXVII/ 85/91 Rady Miasta Krakowa zmiana planu Krakowa ma na celu:

1. zapewnienie pasów wentylacyjnych, ochrony zasobów przyrody i stref krajobrazowych,
2. dopuszczenie w przypadkach niesprzecznych z celami określonymi w punkcie 1 zabudowy na terenach przeznaczonych dotychczas pod zieleń i rolnictwo,
3. uwzględnienie podziału miasta Krakowa na 18 dzielnic. Spełnienie tych celów wymagało uwzględnienia w procesie zmiany planu aktualnego, politycznego i społeczno-gospodarczego kontekstu w jakim ta zmiana się odbywa.

Wprowadzenie społecznej gospodarki rynkowej, ustroju demokratycznego i konstytucyjnego poszanowania własności prywatnej ma ogromny wpływ na formę i treść planu, a także na sposoby wprowadzania jego ustaleń w życie.

Transformacja gospodarki i towarzyszące temu procesowi trudności sprawiają, że plan miejscowy jest obecnie równie ważny w warstwie promocyjnej /inspirującej rozwój/, jak w warstwie regulacyjnej /określającej w formie przepisu gminnego przeznaczenie i warunki zagospodarowania terenów/.

Dziś trudno mówić o promocji rozwoju bez jasnej polityki rozwojowej, marketingu miasta, poszukiwania źródeł finansowania zamierzeń inwestycyjnych i aktywnej działalności władz miasta na rzecz realizacji planu.

Aspekt ten znalazł odzwierciedlenie w Uchwale Nr LXXXI/523/93 Rady Miasta Krakowa / 30.04.1993 r. zmieniającej uchwałę w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego m. Krakowa z 1988 r. i zalecającej opracowanie polityk ochrony i rozwoju.

Plan ogólny zagospodarowania przestrzennego miasta jest najważniejszym elementem planistycznym mającym stymulujący wpływ na intensyfikację budownictwa mieszkaniowego. Jego I etap został zatwierdzony przez Radę Miasta w 1993 r. Miał on na celu przekształcenie znacznej części terenów rolnych. K-/. prawa zabudowy, na tereny budowlane, przeznaczone generalnie pod indywidualne budownictwo jednorodzinne. Podstawą zmian przeznaczenia terenów były indywidualne wnioski prywatnych właścicieli działek. Na ogólną lic/hę ok. 3.550 złożonych wniosków, uwzględniono w I etapie planu 872. Stworzyło to warunki do budowy domów na ok. 1.500 działkach.

Następnym elementem umożliwiającym w sposób uporządkowany realizację budownictwa mieszkaniowego i usługowego z towarzyszącą infrastrukturą było zatwierdzenie przez Radę Miasta sześciu planów szczegółowych, których sporządzenie rozpoczęto w latach poprzednich.

Plany te, uzupełniające plan ogólny, obejmują tereny na obrzeżu dzielnic; śródmiejskich, gdzie koncentrują się dążenia do inwestowania przez prywatnych właścicieli tych terenów, w oparciu o inicjatywy społeczeństw lokalnych w zakresie uzbrojenia tych terenów. Zatwierdzone w 1993 r. przez Radę Miasta Krakowa plany szczegółowe, obejmują następujące dzielnice miasta:

- rejon ulicy Glogera - 60 ha
- Kostrze - 117 ha
- Rybitwy - 214 ha

- Przewóz - 279 ha
- Mogiła - 140 ha
- Bronowice Wielkie - 160 ha.

Łącznie plany te porządkują około 380 ha przeznaczonych pod budownictwo mieszkaniowe.

2. Rewaloryzacja zabytków.

Kraków jest największym w Polsce zespołem obiektów ruchomych i nieruchomych o wysokich, często wybitnych w skali europejskiej wartościach zabytkowych.

Ilość obiektów ruchomych szacowana jest na około 2,5 mln sztuk, w tym 1,5 mln w muzeach krakowskich, 700 tysięcy w kościołach i klasztorach, pozostałe to prywatne kolekcje i wyposażenie mieszkań krakowian.

Stan zachowania tych obiektów jest lepszy aniżeli zabytków nieruchomych, jednak i tu występują zagrożenia wynikające z degradacji środowiska naturalnego, złego przechowywania, braku odpowiedniego zabezpieczenia przed kradzieżą i pożarem.

Ilość obiektów nieruchomych szacowana jest na około 6 tys. obiektów zabytkowych oraz 12-15 tys. obiektów tradycyjnych. Zespół zabytków Krakowa, który uniknął zniszczenia w obu wojnach światowych został bardzo zdegradowany po 1945 r. przez:

- drastyczne pogorszenie się warunków ekologicznych,
- rozrost terytorialny i demograficzny, niszczący krajobraz kulturowy,
- zaniedbanie remontów budowlanych i wyeksploatowanej miejskiej infrastruktury technicznej.

Dopiero wpisanie miasta na listę Światowego Dziedzictwa Kultury i podjęcie procesu tzw. rewaloryzacji Krakowa, połączone ze zmianą strategii jego rozwoju, polegającą na odejściu od wzorca miasta przemysłowego na rzecz m. innymi preferencji ośrodka kultury, zabytków i nauki, stworzyło przesłanki do ograniczenia destrukcji, podjęcia działań konserwatorskich.

W roku 1993 na terenie Krakowa prowadzono prace budowlano-konserwatorskie w 34 zabytkowych obiektach. Zakończono remonty kompleksowe 15 obiektów. Remonty częściowe i zabezpieczające realizowano w 72 budynkach, zakończono je w 30 obiektach.

Prowadzone działania odnowy zabytków finansowane były przez:

- Narodowy Fundusz Ochrony Zabytków Miasta Krakowa - 121,6 mld, - budżet Państwa /za pośrednictwem Wojewody/ - 16,1 mld
- budżet Gminy Miasta Krakowa - 31 mld zł w tym: PGM- 14 mld zł
- środki własne inwestorów, właścicieli i użytkowników - ok.50 mld zł Razem - ok.218,7 mld zł

- Z budżetu Wojewody Krakowskiego w 1993 r. wykonano remont kompleksowy w budynku przy ul. Rajskiej 1-3 /na cele Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej/ oraz prace wykończeniowe w Teatrze im. J. Słowackiego,

- Z Narodowego Funduszu Rewaloryzacji Zabytków Krakowa przeznaczono środki m. innymi na zakończenie remontu kompleksowego w obiektach przy Placu Mariackim 3 - Muzeum Wnętrz Mieszczańskich, przy ul. Kanoniczej 14, przy ul. Lubicz 16 - Celestat, w Collegium Wróblewskiego UJ oraz prowadzono kompleksowe prace remontowe w Sukiennicach, budynku Pałacu Willi Decjusza, Kanoniczej 18, Basztowej 7-8, Barbakanie, kościele św. Krzyża, Floriańskiej 53, Bożego Ciała 19, Grodzkiej 7.

Z NFOZK realizowane były również remonty częściowe i zabezpieczające m. innymi w obiektach przy ul. Szpitalnej 8, Smoleńsk 9 /ASP/, Franciszkańskiej 1, Brackiej 17, Rynku Głównym 19, Pl. Nowym 3 - mur graniczny, przy Kościele św. Piotra i Pawła, Kościele św. Józefa, Kościele św. Floriana, Klasztorze 00 Dominikanów, Klasztorze 00 Franciszkanów, Klasztorze 00 Reformatorów, Klasztorze 00 Karmelitów oraz Forcie Kościuszki.

Z funduszu tego dofinansowano prace w obiektach, w których remonty przeprowadzali właściciele, m. innymi - przy ul. Powroźniczej 2, ul. Kopernika 9, ul. Meiselsa 17 /Centrum Kultury Żydowskiej/, Kanoniczej 12 i 13, św. Anny 8 /Collegium Maius/, Pl. Szczepańskim 9 /Muzeum Narodowe/, ul. J. Piłsudskiego 17/"Sokół", Kościuszki 37 /ZNAK/, Kanoniczej 19 i 21 /Muzeum Arcydiecezjalne/, Krakowskiej 29 Węglowa 1, dworku "Tetmajerówka", Kościołach św. Marka i św. Anny,

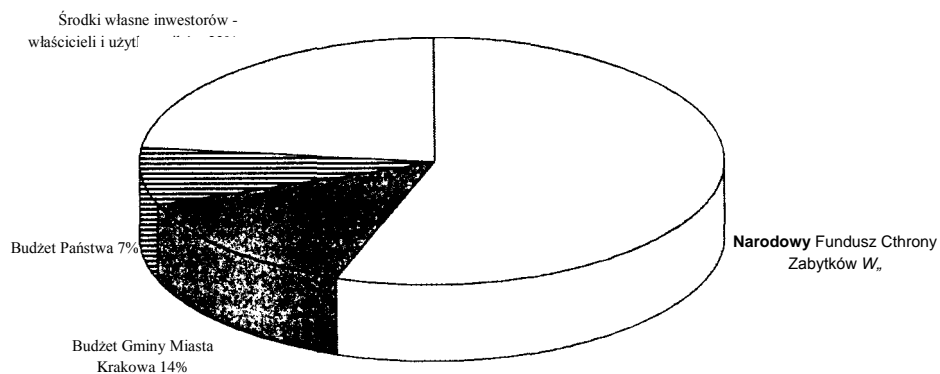
- ze środków Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków dofinansowano m.in. remonty

obiektów resortu kultury i sztuki przy ulicach: Straszewskiego 21-22 /PWST/, Basztowej 7-8 /AM i PSM/ ul. Smoleńsk 9 i Humberta 3 /ASP/,

- z funduszy Gminy zakończono remont kompleksowy przy ulicach Izaaka 5, Józefa 19, oraz kontynuowano prace przy obiektach w Rynku Podgórskim I. Prowadzono również prace rewaloryzacyjne Plant, remont częściowy w budynku Magistratu, zajezdni tramwajowej /hala F/ oraz zakończono remont nawierzchni Placu Mariackiego,

- z pozostałych środków i PGM Śródmieście prowadzono remonty kompleksowe w obiektach: m. innymi Collegium Wróblewskiego UJ, przy ul. Józefa 16, Bożego Ciała 23, Floriańskiej 49, oraz remonty częściowe i zabezpieczające przy Rynku Gł. 34, kościołach św. Józefa św. Tomasza 20, Filharmonii Krakowskiej, ul. Mikołajskiej 4, Brackiej 10, Siennej 13-15.

Ponadto prowadzone były przez indywidualnych inwestorów - właścicieli prace remontowe, głównie zabezpieczające i adaptacyjne w ok. 50 budynkach.

Źródła finansowania odnowy zabytków Krakowa w 1993r